

Název : Dopravní nehoda autobusu u Nažidel.

Autor : **MUDr. Jan Tuček**, ÚSZS České Budějovice
email : reditel@uszscb.cz

Dne 8.3. 2003 v době mezi 20.15 – 20.17 hod došlo na silnici E 55, v místě zvaném Nažidla v katastru obce Dolní Dvořiště, okres Č. Krumlov ve směru na České Budějovice, k dopravní nehodě patrového autobusu zn. NEOPLAN N 11 s osádkou 54 osob. Ročněna hraničním přechodu Dolní Dvořiště překročí hranice 4,200 000 osob, 1,500 00 vozidel denně, z toho 118 autobusů.

Silnice byla „homogenizována“ před 20 lety na šířku 7,5 m. Dnešní hustotě provozu zcela nevyhovuje. Od roku 2000 bylo na silnici E 55 v JK 856 nehod, usmrceno bylo 5 osob, těžce zraněno 57 osob.

Autobus havaroval v místě 12%o klesání silnice, kdy řidič nezvládl řízení a sjel pravými koly za okrajovou bílou čáru na nezpevněný pravý okraj silnic, kde došlo ke kontaktu se svodidly a poté k následnému vybočení do protisměru. Po přejetí plné půlící čáry a levého jízdního pruhu, autobus prorazil svodidla umístěná podél levého jízdního pruhu a zřítíl se ze svahu cca 7 m na louku. Došlo k odtržení střechy autobusu, utržení sedadel a celkovému poškození karoserie.

20.18 na tísňovou linku 155 ÚSZS České Budějovice byla mobilním telefonem oznámena dopravní nehoda ve znění : „Autobus s dětmi sjel do příkopu“. Hovor konferenčně spojen na operační středisko ZZS Č.Krumlov, v jejíž spádové oblasti se nehoda stala. Současně jsme volajícího žádali o upřesnění rozsahu nehody.

20.25 přijato volání od přímé účastnice nehody, z něhož vyplývá, že situace je „minimálně vážná“. V tuto dobu výjezd prvního týmu RLP ZZS Č.Krumlov a LSPP Kaplice.

20.29 první volající upřesňuje situaci na místě nehody a je aktivován krajský havarijní plán.

20.31 mobilizace pracovníků ÚSZS České Budějovice z pracovního volna, podáno hlášení řediteli ÚSZS

20.36 dojíždí první vozidlo RLP ČK a vozidlo LSPP Kaplice.

21.05 dojezd RLP týmů ÚSZS České Budějovice

21.37 vyproštění posledního zraněného

21.50 vyproštění posledního usmrceného

21.56 dojezd ZZS Prachatice (RLP+RZP). Předisponovaný na transport z Nemocnice ČK.

22.44 poslední zraněný umístěn v nemocnici Č.B.

23.35 naložení posledního usmrceného pohřební službě.

0.20 poslední zraněný v nemocnici Prachatice.

7.13 likvidační práce - části lidských těl, osobní věci a cenné předměty, odpadový materiál.

12.21 ukončení likvidace silami a prostředky HZS.

Časová bilance:

Tísňové volání→ první sanita ZZS CK	0.18 hod
Tísňové volání → dojezd sanit ÚSZS České Budějovice, upřesnění situace, vyžádání dalšího materiálu pro HN	0.46 hod.
Tísňové volání □ definitivní hospitalizace posledního zraněného v CB	2.26 hod
Tísňové volání→definitivní hospitalizace posledního zraněného v Prachaticích	3.36 hod

Zdravotnická bilance

Z: 17 mrtvých, 31 raněných

Síly a prostředky

Týmy: RLP CB 6x + mat HN
7 sanitních vozů + materiál HN CB
RLP CK 2x
7 sanitní vozy CK
2 vozy LSPP
2 RLP Prachatice
1 x RLP Třeboň

Celkem dopravních prostředků 27

Celkem lékařů 13 +1

Počty pacientů

Primární prevoz pacientů ČB	8
Primární prevoz pacientů ČK	30
Po základním ošetření v ČK předáno ČB	9
Po základním ošetření v ČK předáno Prachatice	7

Definitvní umístění pacientů

Nemocnice České Budějovice	15
Nemocnice Prachatice	7
Nemocnice Český Krumlov	13

Celkem hospitalizovaných zraněných 35

Charakter zranění

V Nemocnici Prachatice byli hospitalizováni zranění, kde nehrozilo přímé ohrožení života. V Nemocnici Č. Krumlov a České Budějovice hospitalizovaní zranění převážně s dg. polytrauma, tj. vícenásobná zranění z nich alespoň jedno přímo ohrožuje život zraněného.

6 pacientů bylo v Českých Budějovicích umístěno na RES, pro nemožnost dostatečného dýchání. Během 5 dnů po stabilizaci stavu byli LZS převezeni do nemocnice v K.V. a Plzně, kdy byly provedeny další operace.

Zemřelí vykazovali život neslučitelná zranění. Pokus o resuscitaci byl na místě nehody proveden u 2 pacientů, u jednoho zraněného byl pokus o resuscitaci primárně neúspěšný, druhý pacient zemřel během prevozu.

Rozbor

K hromadnému neštěstí došlo v nepříznivou dobu ze So na Ne v nočních hodinách, teplota vzduch kolem bodu mrazu. Rezervy pracovníků ZZS jako početně nejslabší složky IZS jsou nejhůře v této době dostupné. Lokalita události je v oblasti, kde není dostupnost ZZS do 15 min. V okrese ČK je jen jedno výjezdové stanoviště na celý velmi rozsáhlý okres. Rovněž v okrese není zřízená ZZS dle vyhlášky MZ ČR 434/92 Sb. Dojezd RLP skupiny v 18 min intervalu je možno považovat za fenomenální. Rovněž lokalita není pokryta radiovým signálem, jak ZZS tak HZS (údolí).

Toto HN je srovnatelné s vlakovým neštěstím v německém Eschede – samozřejmě s řádově nižším počtem zraněných - jednotlivý těžce zranění byli HZS postupně vyprošťováni a předáváni zdravotníkům. Nebyl zde proto náhle velký počet zraněných, kteří by vyžadovali třídění.

Pozitiva:

Včasně zapojení dalších ZZS z okolí (tj. ÚSZS České Budějovice Třeboň, Prachatice Týn n.Vlt. Trhové Sviny Volary a pracovníků OS) do likvidace následků hromadného neštěstí, i když nedošlo k výzvě od spádového(řídicího) operačního střediska ZZS Nemocnice ČK.

Přes nepříznivé časové období, víkendu a noční hodiny, se dostavili všichni pracovníci ZZS, kteří byli vyzváni k nástupu na pracoviště dle traumatologického plánu. Stejně se bezproblémově podařilo zajistit i prostředky od sousedících ZZS (Prachatice,Třeboň). Stejně tak hodnotili ředitelé nemocnic připravenost i pracovní výkony zdravotnického personálu nemocnic. Jako podporu důkazu kvality ošetření mohou považovat fakt, že přes velmi závažná poranění, žádný pacient který byl hospitalizovaný nezemřel.

Spolupráce s HZS a Policií

Hasiči:

43 osob

18 vozidel

probíhala zcela neproblematicky. HSZ nasadil velký počet svých pracovníků, takže technická pomoc (osvětlení, vyprošťování a raněných) bylo bez zbytečné prodlev. Rovněž zajištění provozu Policií, vzhledem ke ztížení situace na místě nehody, bylo dostatečné.

Spolupráce s traumacentrem Nemocnice Č.B. byla výborná, měl jsem možnost přímé komunikace (mobilní telefon) s ředitelem, který byl po celou dobu zásahu osobně v nemocnici přítomen.

Práce záchranných týmu byla u závažných poraněných na odborné odpovídající úrovni individuálního ošetření.

Vzhledem k vysokému počtu zdravotníků nebylo nutno provést třídění na stupeň beznadějných zranění, bylo možno podat každému plně individuální ošetření a to i u zjevně infaustních případů.

Negativa:

Nebyla použita krizová dokumentace, takže nebyl přehled o počtu a druhu zraněných na místě nehody. Rovněž sumační listiny byly zhotoveny až dodatečně. Částečná kompensace tohoto nedostatku bylo to, že skupina, která pacienta ošetřila, jej většinou rovněž dopravila do nemocnice.

Dále považuji za chybu, že neproběhlo primární třídění zraněných z hlediska rozvozu do různých nemocnic JK. Primárně bylo převezeno 30 raněných do nemocnice ČK a až dodatečně po primárním ošetření byli vozidly RLP ÚSZS České Budějovice převezeni do traumacentra Nemocnice CB. a ZZS Prachatice do Nemocnice Prachatice.

Soudní lékař upozornil na formální nedostatky při zacházení s mrtvými a jejich zavazadly.

Poučení:

ZZS nemá silnější právní dokument než ministerskou vyhlášku a její nerespektování bylo v minulosti politiky ignorováno. Krajský úřad má jednoznačný zájem o pokrytí celého kraj výjezdovými stanovišti ZZS ve stanovené časové lhůtě, je zde však překážka financování (způsobu financování) a nedostatku kvalifikovaných pracovníků, zvláště lékařů. Nízký počet lékařů je problémem celostátní.

V okrese CK není jediný lékař s atestací z UM + MK., který by vyškolil ostatní pracovníky ZZS v odlišných postupech a organizaci při zásahu u HN. Operační středisko s celokrajskou působností při likvidaci zdravotnických následků HN a katastrof je rovněž nutností. Radiová síť která pokrývá alespoň 95% kraje a umožní přímé spojení s HZS a Policií je pro operativní řízení nutnost. Spojový systém IZS Matra – Pegas není dosud v JK zaveden, praxe ukáže na kolik bude vhodný na operativní řízení akce.

Závěrem:

Hodnotím zásah IZS z Nažidel kladně, zvláště z hlediska spolupráce se složkami HZS a Policie. Aktivita a obětavost zdravotníků byla rovněž příkladná. Ukázalo se však, že ZZS je jak legislativně, tak i fyzicky materiálově nedostatečně vybavená a její rozvoj není ukončen.

ZZS v organizaci kraje má své nesporné výhody, vzhledem k přímému zájmu kraje o její funkčnost, limitující je však nedostatečné financování. Dále spatřuji nebezpečí v nejednotném rozvoji ZZS v jednotlivých krajích. Každému by se zajisté zdálo zcela absurdní, kdyby vzniklo 14 různě organizovaných policejních nebo hasičských organizací.